

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Waclaw
Nazwisko: Chojnowski
Miejsce urodzenia: Szumowo pow. Zambrów
Data urodzenia: --1916
Imię ojca: Czesław
Imię matki: Marianna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Waclaw Chojnowski pseudonim "Osełka" figuruje jako "członek NZW" (wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach operacyjnych UB z PUBP Łomża, PUBP Ostrów Maz. i WUBP w Białymstoku z lat 1946-1952. Te akta dot. przede wszystkim rozpracowania i ujęcia członków i "pomocników" partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem st. sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. „Rola” i innych grup partyzantów NZW z terenu pow. Łomża i pow. Ostrów Maz. Waclaw Chojnowski pseudonim "Osełka" występuje m.in. w "spisie członków NZW na terenie powiatu łomżyńskiego" jako "członek patroli NZW zamieszkały we wsi i gminie Szumowo". Na str. 346 zapisano m.in., że Waclaw Chojnowski "przed rokiem 1939 należał do SN [tj. do Stronnictwa Narodowego], a w czasie okupacji do AK", natomiast w latach 1946-1948 "chodził w bandzie >Roli-Zbycha<, w czasie amnestii nie ujawnił się".</p>	IPN Bi 011/14 (155/IV/c-e) t. 3.	
<p>Waclaw Chojnowski pseudonim "Osełka" występuje jako "członek NZW" w aktach operacyjnych i śledczych UB z PUBP Łomża i WUBP w Białymstoku z lat 1946-1955. Te akta dot. głównie poszukiwanego przez UB Franciszka Krajewskiego pseud. "Zbigniew"/ "Młody" (ur. 30.03.1906) - podejrzanego o to, że od roku 1945 do czerwca 1948 na terenie pow. Łomża i pow. Ostrów Mazowiecka był dowódcą partyzanckiego patrolu - m.in. w oddziale NZW pod dowództwem st. sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola". Waclaw Chojnowski pseud. "Osełka" występuje w protokole przesłuchania pojmanego przez UB Jerzego Dominiaka pseud. „Cygan” (ur. dn. 23.08.1925) z dn. 26 września 1949. Jerzy Dominiak zeznał m.in., że Waclaw Chojnowski pseud. "Osełka" to były członek jego patrolu i podkomendny pochodzący "ze wsi Szumowo pow. Łomża", który następnie [jesienią 1948 r.] został mianowany dowódcą patrolu NZW.</p>	IPN Bi 07/446 (1182/III).	

Wacław Chojnowski pseudonim "Osełka" występuje jako "członek NZW" w aktach śledczych UB z PUBP Łomża i WUBP w Białymstoku z lat 1948-1962. Te "akta kontrolne śledztwa" dot. śledztwa UB przeciwko grupie żołnierzy NZW, w tym m.in. przeciwko Józefowi Jasioneck pseud. "Żmija"/ "Konar" (ur. dn. 2.12.1921). Wacław Chojnowski pseud. "Osełka" występuje m.in. w protokole przesłuchania świadka Edwarda Daniszewskiego z dnia 9 stycznia 1951.

IPN Bi 07/447 (1183/III).

Wacław Chojnowski pseudonim "Osełka" występuje jako "członek bandy Kmiołka" (wraz z wieloma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego i WiN) w obszernych aktach operacyjnych UB z PUBP Ostrów Maz. i WUBP w Warszawie z lat 1946-1953. Te akta dot. przede wszystkim planu UB rozpracowania i i zlikwidowania członków i współpracowników partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem por. Jana Kmiołka pseudonim "Wir" i innych grup partyzantów NZW z terenu pow. Ostrów Maz., pow. Pułtusk i powiatów okolicznych - walczących z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1945-1953. Wacław Chojnowski pseudonim "Osełka" występuje m.in. w "charakterystyce bandy Kmiołka ps. >Wir<" - sporządzonej przez funkcjonariuszy UB w Wydz. III WUBP w Warszawie w grudniu 1949.

IPN BU 0207/6083 (17090/III) t. 1.

Wacław Chojnowski pseudonim "Osełka" występuje (wraz z kilkudziesięciami innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach sądowych Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1950-1953. Te akta dot. głównie oskarżonego przez UB i wojskową prokuraturę i następnie skazanego na śmierć żołnierza NZW Jerzego Dominiaka pseud. „Cygan” (ur. dn. 23.08.1925). Wacław Chojnowski pseud. "Osełka" występuje (jest wzmiankowany) w akcie oskarżenia Jerzego Dominiaka z dn. 21 maja 1950.

IPN Bi 212/4047 (Sr. 269/51) t. 2.

Wacław Chojnowski pseudonim "Osełka" figuruje w aktach Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z lat 1976-1978 zatytułowanych "Charakterystyka nr 3" i "Kwestionariusze osobowe oraz karty na czyn przestępczy do charakterystyki nr 3". To opracowanie SB dot. zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem por. Zbigniewa Żwańskiego pseud. "Noc" - działającego w latach 1947-1951 na terenach powiatów Ostrów Mazowiecka, Ostrołęka i Łomża. Te materiały, w tym kwestionariusze osobowe żołnierzy NZW, zostały opracowane na podstawie materiałów UB z lat 40. i 50. XX w. W kwestionariuszu dot. Wacława Chojnowskiego pseud. "Osełka" (w tomie 3) zapisano między innymi, że ww. "w okresie od 1944 r. do 26 stycznia 1949 r. był członkiem NZW i dowódcą patrolu w bojówce >Nocy< [tj. w partyzanckim oddziale NZW pod dowództwem por. Zbigniewa Żwańskiego pseud. >Noc<]. Brał udział w zbrojnych napadach na wojsko (...) i posterunki MO". Zapisano także, że Wacław Chojnowski "dnia 26 stycznia 1949 r. został zabity w czasie akcji [tj. zasadzki UB i KBW na partyzantów]" we wsi Znamięczki gm. Długosiodło.

IPN Bi 019/2 (1/2) t. 3.

Wacław Chojnowski pseudonim "Oselka" figuruje w aktach Wydziału "C" KW MO w Białymstoku z lat 1976-1979 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe i karty na czyn przestępczy do charakterystyki nr 50". To opracowanie SB dot. antykomunistycznej organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe i jej Komendy Powiatu Łomża kryptonim "Łaba"/ "Podhale" oraz jej kilku zbrojnych oddziałów, w tym oddziału pod dowództwem st. sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola" - walczącego z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1945-1947. W kwestionariuszu dot. Wacława Chojnowskiego pseud. "Oselka" (w tomie 6) zapisano między innymi, że ww. "w okresie od 1945 r. do 1947 r. na terenie powiatu łomżyńskiego był członkiem reakcyjnej nielegalnej organizacji NZW. Wchodził w skład bojówki PAS dowodzonej przez pseud. >Rola<. W czasie amnestii nie ujawnił się (...) i chodził nadal w bojówce >Roli< i >Zbycha< [tj. por. Henryka Jastrzębskiego]".

IPN Bi 019/92 (2/39) t. 6.

Wacław Chojnowski pseudonim "Oselka" figuruje w aktach KS MO w Warszawie z roku 1977 zatytułowanych "Charakterystyka nr 61". Te materiały dot. partyzanckich oddziałów i struktur NZW z terenów pow. Ostrów Mazowiecka, części pow. Łomża i części pow. Ostrołęka z lat 1945-1951 (komenda powiatowa NZW krypt. "Olkusz" i komenda powiatowa NZW krypt. "Podhale"), a przede wszystkim oddziału pod dowództwem por. Zbigniewa Żwańskiego pseud. „Noc”. Akta te zawierają m.in. charakterystyki tych komend i ich dowódców oraz kwestionariusze osobowe żołnierzy NZW - zostały one opracowane w roku 1977 (na bazie materiałów UB z lat 1940-ch i 1950-ch) przez Wydział "C" Komendy Stołecznej MO. W kwestionariuszu dot. Wacława Chojnowskiego (w tomie 2 na str. 34) zapisano między innymi, iż ww. to "członek NZW w patrolu PAS pod dowództwem Dominiaka Jerzego pseud. „Cygan” działającego na terenie pow. Ostrów Mazowiecka i Ostrołęka. Brał udział w szeregu napadach terrorystyczno-rabunkowych [tj. zbrojnych akcjach wymierzonych w lokalne władze komunistyczne i w tajnych informatorów UB] [...]. W roku 1948 chodził w grupie stanowiącej osobistą ochronę szefa PAS pseud. >Noc< [tj. por. Zbigniewa Żwańskiego]. Następnie przeszedł do bandy NZW pod dowództwem J. Kmiolka. W dn. 26 stycznia 1949 r. został zabity w zasadzce zorganizowanej przez organa UB i MO".

IPN BU 0180/77 t. 1-2 (Charakterystyka nr 61 p. 63).